

časopis: Journal of Psychotherapy Integration

název článku: Helpful and Hindering Events in an Integrative Psychotherapy Training (2020)

autoři: Michaela Ladmanová, Tomáš Řiháček, Jan Roubal (Masarykova univerzita)

výtah z článku

Helpful and Hindering Events in an Integrative Psychotherapy Training

Ludmila Šolcová

Jedná se o longitudinální studii zabývající se tím, které aspekty výcviku v integrativní psychoterapii považují jeho frekventanti za užitečné, a které za obtěžující.

metodologie

účastníci. N=26 (23 žen, 3 muži), průměrný věk 33,6 let, 22 Čechů, 3 Slováci, 1 Uzbek, všichni s dokončeným alespoň Bc. vzděláním, frekventanti tzv. Training in psychotherapy integration (TPI)

metody. Modifikovaný otevřený dotazník The Helpful Aspects of Therapy (HAT)

sběr dat. Frekventanti vyplňovali HAT na konci každého 4 denního výcvikového setkání. Vyplněné dotazníky byly vhazovány do zabezpečené schránky po dobu 5 let výcviku. Anonymita byla zajištěna zvolením fiktivního jména, kterým se frekventant po celou dobu studie podepisoval na dotazníky.

analýza dat. Kvalitativně metovou obsahové analýzy. Nejprve byly stanoveny široké tématické oblasti. Dále byly události v těchto širokých oblastech členěny do podkategorií. Toto členění probíhalo v týmu, který jej průběžně diskutoval než došli ke konsenzu. Dále byly spočítány frekvence výskytu jednotlivých kategorií a z toho míra reprezentativity. Užitečné události, které zmínilo více než polovina zúčastněných frekventantů byly považovány za "typické". Ty které zmínila více než polovina frekventantů jako "proměnlivé". Obtěžující události, které zmínila více než čtvrtina frekventantů, byly označeny jako významné.

výsledky. Dohromady bylo nasbíráno 1283 užitečných událostí a 450 obtěžujících událostí, které byly rozřazeny do 5 širokých tematických oblastí a dále to několika konkrétnějších kategorií, viz tabulka 1 a 2.

Tabulky frekvencí

široké tematické oblasti	kategorie	frekvence v každém roce výcviku				
		1	2	3	4	5
osobní	Zaměření vědomí na přítomný okamžik	17	14	10	5	2
sebeuvědomění	Identifikace vlastních vzorců	20	13	13	14	7
	Ocenění vlastní opravdovosti a přijetí sebe sama	7	10	4	0	0
	Uvědomění si vlastního vývoje	6	6	15	1	2
profesní	Uvědomit si svůj terapeutický přístup	6	14	5	13	5
sebeuvědomění	Uvědomění si využití terapeutických intervencí	9	11	9	9	4
	Rozšíření repertoáru konceptualizace a intervence	16	9	14	17	20
	možnost prožít si terapii z pohledu klienta	0	9	6	9	9
	Uvědomění si svých profesionálních silných a slabých stránek	4	2	11	12	7
	Uvědomění si vlastní motivace rozvíjet se jako terapeut	4	2	8	4	1
	Získání profesního sebevědomí	2	6	12	7	7
	Prolínání osobního a profesionálního	3	2	3	3	11
skupina	Zažít atmosféru důvěry a bezpečí	15	15	9	5	10
	Možnosti sdílet	14	12	4	2	8
	Uvědomění si plurality pohledů	6	4	12	11	5
	Získávání a poskytování zpětné vazby	4	4	13	2	7
	Vnímání skupinové dynamiky	16	16	2	0	0
	Získávání nových zkušeností v mezilidských vztazích	14	13	2	1	0
lektoři	Čerpání inspirace od trenérů	7	3	10	16	12
	Zažít vedení a podporu trenérů	8	6	7	11	6
	Ocenění opravdovosti trenérů	3	6	3	11	1
obsah výcviku	Získání teoretických znalostí	6	5	23	20	18
	Nácvik role terapeuta	8	7	14	23	17
	Zažít okamžiky vhledu	1	0	5	3	21

tabulka 1 užitečné události

široké tematické oblasti	kategorie	frekvence v každém roce výcviku				
		1	2	3	4	5
osobní sebeuvědomění	Pocit osobní nejistoty	8	9	2	1	2
frekventantů	Prožívání nepříjemného sebeuvědomění nebo emoční odezvy	13	9	10	10	7
	Pocity rozptýlení	13	9	9	10	7
	Prožívání citového odloučení	3	5	0	1	0
	Potřeba více osobního prostoru	5	3	0	4	3
profesní sebeuvědomění	Feeling of professional uncertainty	0	2	9	10	9
frekventantů						
skupina	Chybí člen skupiny	2	8	2	1	2
	Vnímání člena skupiny jako nezúčastněného	4	1	0	0	1
	Zažívání konfliktu ve skupině	9	10	1	0	1
lektoři	Vnímání jednání nebo zásahů školitelů jako nevhodné	6	3	5	5	2
	Pociťování nedostateku vedení nebo podpory ze strany trenérů	2	3	10	2	2
obsah výcviku	Nespokojenost s diskutovaným tématem	0	1	0	0	5
	Vnímání vyučovacích metod jako nefunkčních	4	7	10	18	10

tabulka 2 obtěžující události

Shrnutí

V rámci analýzy bylo stanoveno 5 oblastí užitečných a obtěžujících událostí, které se z pohledu frekventanta objevují ve výcviku v integrativní psychoterapii. Tyto oblasti je podle autorů možno považovat za společné pro frekventanty různých výcviků v integrativní psychoterapii.

1. osobní sebeuvědomění
2. profesní sebeuvědomění
3. skupina
4. lektoři
5. obsah výcviku

Užší oblasti (viz tabulky 1 a 2) mohou odpovídat více konkrétnímu obsahu a struktuře výcviku TPI.

Nejdůležitější součástí výcviku se ukázalo být osobní a profesní sebeuvědomění jako platí i v jiných psychoterapeutických směrech. Důležitost oblasti profesního sebeuvědomění převážila v druhé části výcviku, který je zaměřený více na dovednosti užívané v terapii. Tato tendence může být částečně zapříčiněna strukturou a organizací výcviku, ale také být spojena s vývojem frekventanta.

Z výsledků rovněž vyplývá, že proces **osobního sebeuvědomění** je pro frekventanty velmi náročný. Frekvence obtěžujících událostí v této oblasti se téměř rovná frekvenci užitečných událostí. To platí po celou dobu výcviku.

V oblasti **profesního sebeuvědomění** bylo konzistentně v průběhu výcviku pro frekventanty důležité a přínosné rozvíjet schopnosti terapeutické intervence. Profesní nejistotu zažívali hlavně v období od 3. roku výcviku.

V rámci témat týkající se **skupiny** byla zachycena nejvýznamější dynamika v pozitivním i negativním směru v prvních dvou letech. Skupina je pro frekventanty prostředím, kde pociťují podporu, přijetí a mohou se učit fungovat v interpersonálních vztazích, což je v psychoterapeutickém výcviku velmi žádoucí.

Lektoři byly frekventanty výcviku více oceňováni v pozdějších fázích výcviku zejména pro poskytování vzoru, předávání zkušeností a podpory. Důležitou roli hrál také jejich osobní vklad - vyprávění osobních příběhů a vřelost.

Pátá oblast - **obsah výcviku** byla frekventanty vnímaná zejména jako zdroj teoretických poznatků a nácviku praktických dovedností. Tato oblast byla frekventanty považována za důležitější v druhé části výcviku, která je více strukturovaná a zaměřená na nabytí konkrétních dovedností. V posledních třech letech výcviku i rapidně vzrostla nespokojenost s metodami nácviku dovedností.